

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 malî yılı hesabı katîsine ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi ile Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1955 malî yılı Hesabı Katî kanun lâyihası ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası (3/33, 1/45)

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 yılı hesabı katîsine ait mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/33)

T C.

Divanı Muhasebat
Sayı : 404779/621

14 . V . 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 bütçe yılı hesabı katîsine ait mutabakat beyannamesinin ilişik olarak sunulduğunu en derin saygılarımla arz eylerim.

Divanı Muhasebat Reisi
Muhittin Gürün

Mutabakat Beyannamesi

Teşkilâtı Esasiye ve Muhasebei Umumiye kanunları hükümlerine uyularak bir nüshası Divanı Muhasebata gönderilen Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 malî yılı hesabı katîsinin, Divanı Muhasebatça tetkik ve muhakeme edilmiş olan muhasip idare hesabıyla karşılaştırılmış ve bağlı cetvellerde yazılı meşruhat göz önünde bulundurulmak suretiyle hesabı katîde gösterilen rakamların kabule şayan bulunmuş olduğunu arz eyleriz. 14 . V . 1957

Birinci Reis	D. 1. Reisi	D. 2. Reisi	D. 3. Reisi	D. 4. Reisi
<i>Muhittin Gürün</i>	<i>Faîk Eke</i>	Refik Bakuy	<i>Faruk Işık</i>	<i>A. Âli Hemen</i>
Âza	Âza	(İmzada bulunamadı)		
<i>Ragıp Ögel</i>	Rahmi Uçkun	Âza		Âza
	(Bulunamadı)	<i>A. Rıza Toksöz</i>		<i>Nihat Başakar</i>
Âza	Âza	Âza		Âza
Kemâl Tolluoğlu	<i>Raşit Örencik</i>	Cafer Olcay		<i>Celâl Çitici</i>
(Bulunamadı)		(Bulunamadı)		
Âza	Âza V.	Âza V.		Âza V.
<i>Ihsan Oğat</i>	<i>Necdet Tek'er</i>	<i>Remzi Konakçı</i>		<i>Turan Demirkan</i>
Âza V.	Müddeiumumi			
<i>Hikmet Öktem</i>	<i>Enver Arkun</i>			

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1955 malî yılı Hesabı Katî kanun lâyihası (1/45)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 562/898

1 . IV . 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 malî yılı hesabı katîsi hakkında Münakalât Ve-kâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 25 . III . 1957 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygularıyla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

1955 malî yılı içinde Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünde bütçe muamelâtından doğan gelir ve giderlere ait hesapları ilgili cetvellerin sütunlarında gösterilmek suretiyle ilişik olarak sunulmuştur.

F.	M.	Varidatın nev'i	Muhammenat		Tahsilât		Fazlası		Noksanı	
			Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1	1	Bilet varidatı	11 000 000		8 918 557	90			2 081 442	10
	2	Bagaj	400 000		233 812	69			166 187	31
2	1	Konma, konaklama	250 000		523 114	50	273 114	50		
	2	Posta varidatı	200 000		194 989	15			5 010	85
	3	Hususi uçak kirası	1 000 000		84 893	50			915 106	60
	4	Gazete ve eşya N.	563 438		237 943	40			325 494	60
	5	% 20 tahsilâtı	50 000		86 509	14	36 509	14		
	6	Bina kira geliri	50 000		156 839	21	106 839	21		
	7	Düşünülmeyen	50 000		453 767	37	403 767	37		
3	1	(Hazine yardımı) yatırım dışı	826 534		826 534	00				
	2	Yatırım içi	6 354 500		6 354 000	00				
4		Geçen yıl devri	3 564 256		344 391	13			3 219 864	87
			24 308 728		18 415 851	89	820 230	22	6 713 106	33

Yukarda gösterildiği üzere 1955 malî yılı geliri, muhammenata nazaran 5 892 876,11 noksa-niyle 18 415 851,89 lira tahsil edilmiştir.

Fazlaklar

1955 malî yılı içinde fazla tahsil 2 nei çeşitli gelir faslının 1 nei konma ve konaklama, 5 nei % 20 tahsilât, 6 nei idareye ait binaların kira gelirleri ile 7 nei düşünülmeyen gelirler madde-lerinden yapılmıştır ki bu miktar 820 230,22 liradır.

Noksanlıklar

1. 1955 malî yılı içinde bilet ve bagaj varidatından, muhammenata nazaran 2 247 629,41 lira eksigiyle 9 152 370,59 lira tahsilât yapılmıştır. Noksan tahsilâtın sebebi hava muhalefeti dolayısıyla tarifenin tam tatbik edilememesinden 2 247 629,41 lira eksigiyle tahsilât yapılmıştır.

2. Çeşitli gelirin 2 nci posta varidatı, 3 ncü hususi uçak kirası ile 4 ncü gazete ve eşya nakli maddelerinde 1 245 612,05 liralık bir noksanlık arz etmekte ise de 1 nci maddede arz edilen hava muhalefetiyle noksan yapılan seferler dolayısıyla ve 1955 malî yılı içinde Hac seferlerinin yapılmamasındandır.

Masraf bütçesi

a) 1955 malî yılı (A/1) bütçesi ile 17 954 228 lira tahsisat alınmış ve bu miktara (A/2) bütçesinden borçiar tertibine 17 577 lira aktarılmış ve 6452 sayılı Kanunla tahsisat yekûnu olan 12 456 lira 68 kuruşun da ilâvesiyle (A/1) bütçesi yekûnu 17 984 261,68 liraya balığ olmuştur.

Bu tahsisattan 12 aylık devre içinde

10 850 953	49	Nakden tediye olunan
33 733	39	Devrei mahsubiye zarfında mahsubolunan
513 984	35	Bütçe emanetine alınan
6 585 590	45	Bakiye olup yok edilecek sûtuna konulan

17 984 261 68

b) 1955 malî yılı (A/2) bütçesiyle 10 374 500 lira tahsisat alınmış olup bu miktardan 17 577 lirası (A/1) bütçesine nakledilmiş ve bakiye 10 356 923 lira kalmıştır.

Bu tahsisattan 12 aylık devre içinde

2 557 659	66	Nakden tediye olunan
304 721	75	Devrei mahsubiye zarfında mahsubolunan
69 021	81	Bütçe emanetine alınan
7 425 519	78	Bakiye olup yok edilecek sûtuna konulan

10 356 923 00

c) (A/2) cetvelinin tahsisat kısmında görülen 1 582 000 lira 6149 sayılı Kanuna dayanılarak 1954 senesinde açılan kredilerin mahsubu olup bu cetvelin aktarmalardan sonraki tahsisat ve tediye yekûnlarına ithal edilmiş ve (A/2) cetvelinin sarfiyat yekûnu da 4 513 403,22 liraya balığ olmuştur.

Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Divanı Muhasebat Encümeni

Esas No. 1/45, 3/33

Karar No. 5

20 . XII . 1957

Yüksek Reisliğe

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 malî yılı hesabı katîsi hakkında Başvekâletin 1 Nisan 1957 tarih ve 71 - 562/898 numaralı yazısıyla teklif olunan kanun lâyihası Divanı Muhasebatın mutabakat beyannamesiyle birlikte Divanı Muhasebat ve Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü temsilcileri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

1. Tahsisat :

1955 malî yılı Bütçe Kanunu ile verilen ve sonradan ilâveten alınan tahsisat miktarı mutabakat beyannamesinde 30 910 728 lira olduğu halde hesabı katîde 987 543 lira 32 kuruş noksaniyle 29 923 184 lira 68 kuruştur.

Bu fark; 1954 yılında 6149 sayılı Kanuna müsteniden avans olarak ödenen ve 1955 yılında da bütçeye masraf kaydolunan 2 582 000 liranın hesabı katîye 1 000 000 lira noksaniyle 1 582 000 lira olarak ithal edilmesi sebebiyle husule gelen noksanlıkla, 1955 yılında işçilere verilen ilâve tediyelelerin dairesince 901/15 ne işçi tahsisatı diye bir fasıl açılarak oraya münzam ve fevkalâde tahsisat kaydolunmasından husule gelen fazla ve noksanlık neticesinde farkın meydana geldiği anlaşılmıştır.

Mutabakat beyannamesinde yazılı 30 910 728 lira tahsisat olarak kabul edilmiştir:

2. Sarfiyat :

Mutabakat beyannamesinde sarfiyat miktarı 16 912 074 lira 45 kuruştan ibaret olup hesabı katîde 1 000 000 lira noksaniyle 15 912 074 lira 45 kuruştur.

Bu noksanlık; hususî (6149 sayılı Kanun gereğince gelecek yıllara sâri taahhütler mahsubatı) faslından yapılan masrafın hesabı katîye ithal edilmemesinden ileri geldiği anlaşılmıştır.

Ayrıca yekûna müessir olmıyarak fasıllar arasında 12 456 lira 68 kuruş mahsup hatasından mütevellit fazla ve noksanlık mevcudolmakla mutabakat beyannamesinde yazılı 16 912 074 lira 45 kuruş sarfiyat olarak kabul edilmiştir.

3. İmha edilen tahsisat :

Encümenimizce kabul edilen tahsisat ve sarfiyata göre 13 998 653 lira 55 kuruşluk tahsisat

bakıyesi kalmış olup bu miktar imha edilmiştir.

4. Varidat tahakkukatı :

Mutabakat beyannamesinde tahakkukat miktarı 18 071 460 lira 76 kuruştan ibaret olduğu halde hesabı katîde 344 391 lira 13 kuruş fazlasıyla 18 415 851 lira 89 kuruştur.

Bu fazlalık; 4 ncü (Geçen yıl nakit devri) faslında hiçbir meblâğ gösterilmemesi icabederken emanet mahiyetinde bulunan paraların nazarı itibara alınmak suretiyle nakit devri gösterilmesinden ileri geldiği anlaşılmıştır.

Tahsilât :

Mutabakat beyannamesinde tahsilât miktarı 18 071 460 lira 76 kuruş olduğu halde hesabı katîde tahakkukat kısmında izah olunan sebebe binaen 344 391 lira 13 kuruş fazlasıyla 18 415 851 lira 89 kuruştur.

Mutabakat beyannamesinde yazılı 18 071 460 lira 76 kuruş varidat tahakkukat ve tahsilâtı olarak kabul edilmiştir.

5. Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1955 malî yılında yaptığı 18 071 460 lira 76 kuruş tahsilâta mukabil 16 912 074 lira 45 kuruşluk sarfiyat yaptığından aradaki farkı teşkil eden 1 159 386 lira 31 kuruş tahsilât fazlası olarak kalmıştır.

Yukarda arz olunan sebeplere ve kabul edilen tahsisat, sarfiyat ve varidatın mutabakat beyannamesinde yazılı miktarlara uygun olduğu anlaşılmamasına göre değişik olarak tanzim edilen kanun lâyihası Büyük Millet Meclisinin yüksek tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Divanı Muhasebat Encümeni

Reisi

Bilecik

Ş. Hasırcı

Kâtip

Aydın

F. Batur

Bolu

R. Akşemsettinioğlu

Tokad

R. Önder

Mazbata M.

Yozgad

N. Kurban

Bolu

N. Tütüncüoğlu

Elâzığ

N. Öztürk

Hatay

R. Bahadır

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955
malî yılı Hesabı Katî kanunu lâyihası*

MADDE 1. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 malî yılı sarfiyatı ilişik (A/1) (A/2) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere 15 912 074 lira 45 kuruştur.

MADDE 2. — Adı geçen Umum Müdürlüğün 1955 malî yılı tahsilâtı ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 18 415 851 lira 89 kuruştur.

MADDE 3. — Bütçe geliri ile gideri arasındaki 2 503 777 lira 44 kuruş gelir fazlası olarak kalmıştır.

MADDE 4. — Tahsisattan 1955 yılında sarf edilmeyen ve bağlı (A/1) (A/2) işaretli cetvellerin ayrı bir sütununda gösterilen 14 011 110 lira 28 kuruş tahsisat bakıyesi yok edilmiştir.

MADDE 5. — Bu sarfiyata 753 ncü 6149 sayılı Kanun gereğince gelecek yıllara sâri taahhütler karşılığı fashından 1954 yılında avans olarak verilen ve bu yıl mahsubedilen 1 582 000 lira eklenmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini İcra ya Maliye ve Münakalât Vekilleri memurdur.

25 . III . 1957

Başvekil
A. Menderes
Devlet Vekili ve
Millî M. V. V.
Ş. Ergin
Devlet Vekili
C. Yardımcı
Millî Müdafaa Vekili
_____
Hariciye Vekili
_____

Devlet Vekili
M. C. Bengü
Devlet Vekili ve
Münakalât V. V.
E. Kalafat
Adliye Vekili
H. A. Göktürk
Dahiliye Vekili
N. Gedik
Maliye Vekili
H. Polatkan

DİVANI MUHASEBAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

*Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü 1955
bütçe yılı Hesabı Katî kanun lâyihası*

MADDE 1. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 bütçe yılı sarfiyatı ilişik (A/1) ve (A/2) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 16 912 074 lira 45 kuruştur.

MADDE 2. — Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünün 1955 bütçe yılı varidatı ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 18 071 460 lira 76 kuruştur.

MADDE 3. — Tahsilâtle sarfiyat arasındaki 1 159 386 lira 31 kuruş fark tahsilât fazlası olarak kalmıştır.

MADDE 4. — Tahsisattan 1955 bütçe yılı içinde sarf olunmayan (A/1) ve (A/2) işaretli cetvelin ayrı bir sütununda gösterilen 13 998 653 lira 55 kuruş imha edilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve Münakalât Vekilleri memurdur.

Maarif Vekili
A. Özel
İkt. ve Ticaret Vekili
A. Aker
Güm. ve İnh. Vekili
H. Hüsman
Münakalât Vekili
_____
İşletmeler Vekili
S. Aşaoğlu

Nafia Vekili ve
Hariciye V. V.
E. Menderes
Sih. ve İç. Mua. Vekili
N. Körez
Ziraat Vekili
E. Budakoğlu
Çalışma Vekili
M. Tarhan

1955 Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü

A/1 - CETVELİ

F.	Tahsisatın nev'i	Tahsisat		Sarfiyat		İmha olunacak tahsisat	
		Lira		Lira	K.	Lira	K.
201	Maaşlar	268 752		184 118	61	84 633	39
202	Ücretler	5 481 376		4 288 945	60	1 192 430	40
203	Geçici hizmetliler ücreti	178 125		1 979	69	176 145	31
204	Ecnebi uzmanlar ücreti	1				1	
206	4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar	14 150		8 086	66	6 063	34
207	Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanununun 5 ncim addesi gereğince ödenecek para mükâfatı.	1 500				1 500	
209	5434 sayılı Kanun gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler	382 674		276 775	68	105 898	32
210	Temsil tahsisatı	1 800		1 650		150	
211	5213 sayılı Kanun gereğince ödenecek uçuş tazminatı ve başka masraflar.	839 708		583 419	91	256 288	09
214	3424 sayılı Kanununun 5 nei maddesi gereğince uçak kazasında ölenlerin ailelerine verilecek tazminat	37 500				37 500	
221	Emekli, dul ve yetim maaşları	3 460		3 142	68	317	32
301	Merkez daireleri büro masrafları	39 000		20 070	12	18 929	88
302	Vilâyetler büro masrafları	509 850		426 011	93	83 838	07
303	Basılı kâğıt ve defterler	25 000		9 811	50	15 188	50
304	Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları	97 218		95 313	23	1 904	77
305	Kira bedeli	198 659		155 732	63	42 926	37
306	Giyecekler	200 000		199 504	18	495	82
307	Harcırahlar	1 891 618		125 170	34	1 766 447	66
308	4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve harcırahları	6 000		5 823	32	176	68
309	Taşıt masrafları	7 170 560		4 686 801	72	2 483 758	28
403	Temsil masrafları	10 000		8 653	60	1 346	40
407	Geriverilecek paralar ve bilet satış komisyonu	150 000		149 883	80	116	20
408	Artırma, eksiltme, ihale komisyonlarına iştirak edecek üyelerin huzur masrafları	500		—		500	
412	Sihhi malzemeler	65 000		9 388	88	55 611	12
414	Taşıma masrafları	15 000		12 041		2 959	
417	Vergi ve resimler	20 000		14 936	26	5 063	74
418	Faiz, acyo ve para taşıma masrafları	10 000		2 840	66	7 159	34
419	Mahkeme masrafları	7 000		4 947	80	2 052	20
421	Posta ve eşya nakil tazminatları	1 000		—		1 000	—
426	Pasif korunma masrafları	1		—		1	
451	Yayın masrafları	110 000		40 941	70	69 058	30

F.	Tahsisatın nev'i	Tahsisat		Sarfiyat		İmha olunacak tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
452	Kurs ve staj masrafları	40 000		20 266	96	19 733	04
453	Havacılık kongre ve konferanslarına iştirak edeceklerin harcırah ve masrafları	10 000		7 996	80	2 003	20
454	6085 sayılı Kanun gereğince ödenecek sigorta ücreti	50 000		—		50 000	—
501	Geçen yıl borçları	60 000		38 729	01	21 270	99
502	Eski yıllar borçları	76 352		10 424	85	65 927	15
505	Hükme bağlı borçlar	1		—		1	
A/1 Cetveli yekûnu		17 971 805		11 393 409	12	6 578 395	88

1955 yılı Havayolları Umum Müdürlüğü

A/2 - CETVELİ

F.	Tahsisatın nev'i	Tahsisat		Sarfiyat		İmha olunacak tahsisat	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
<i>Yatırımlar</i>							
701	Meydanlar, istasyon binaları, hangar ve atelyeler, pist tamirâtı ve küçük yapılar.	1 232 423		888 932	96	343 490	04
751	Meydanlar için satın alınacak makina, vasıta ve yedek parça	250 000		3 518	74	246 481	26
752	Yeniden alınacak taşıtlar ve telsiz cihazları	1 874 500		513 743	46	1 360 756	54
753	6149 sayılı Kanun gereğince gelecek yıllara sâri taahhütler karşılığı	7 000 000		1 530 470	17	5 469 529	83
A/2 cetveli yekûnu		10 356 923		2 936 665	33	7 420 257	67
<i>Hususi fasıllar</i>							
6452 sayılı Kanunla işçi tahsisatı		—		—		—	
6149 sayılı Kanun gereğince gelecek yıllara sâri taahhütler mahsubatı		2 582 000		2 582 000		—	
Hususi fasıl yekûnu		2 582 000		2 582 000		—	
<i>İCMÂL</i>							
A/1 cetveli yekûnu		17 971 805		11 393 409	12	6 578 395	88
A/2 cetveli yekûnu		10 356 923		2 936 665	33	7 420 257	67
Hususi fasıllar yekûnu		2 582 000		2 582 000		—	
UMUMİ YEKÜN		30 910 728		16 912 074	45	13 998 653	55

1955 yılı Devlet Havayolları Umum Müdürlüğü

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nev'i	Muhammenat Lira	Tahsilât Lira	K.
1		İşletme varidatı			
	1	Meydanlar bilet varidatı	11 000 000	8 918 557	90
	2	Meydanlar bagaj varidatı	400 000	233 812	69
2		Çeşitli varidat			
	1	Konma konaklama varidatı	250 000	523 114	50
	2	Posta nakliye varidatı	200 000	194 989	15
	3	Hususi uçak kira varidatı	1 000 000	84 893	40
	4	Gazete, eşya nakliye varidatı	563 438	237 943	40
	5	Seyahatten vazgeçen yolculardan alınan % 20 tazminat	50 000	86 509	14
	6	İdareye ait binaların kira varidatı	50 000	156 839	21
	7	Düşünülmeyen varidat	50 000	453 767	37
3		Hazineden yardım			
	1	Yatırım dışında kalan masraflar için	826 534	826 534	
	2	Yatırımlar için	10 374 500	6 354 500	
4		Geçen yıl nakit devri	3 564 256	—	
		Yekûn	28 328 728	18 071 460	76

